

Komisja Europejska

ORĘDZIE
O STANIE UNII
2018

Silniejsza i skuteczniejsza europejska polityka powrotowa

#SOTEU

12 września 2018 r.

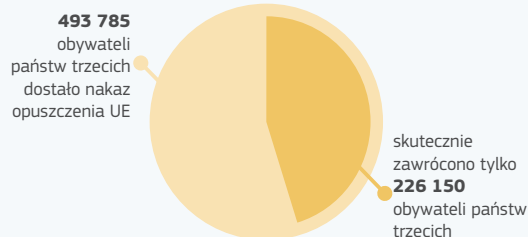
„Osoby, które nie mają prawa pobytu w Europie, muszą być zwracane do swoich krajów pochodzenia. W sytuacji gdy jedynie 36 proc. nielegalnych migrantów powraca do swoich krajów, jasne jest, że musimy zdecydowanie wzmocnić nasze wysiłki w tym zakresie. Tylko w taki sposób Europa będzie mogła okazywać solidarność uchodźcom, którzy naprawdę potrzebują ochrony”.

Jean-Claude Juncker, orędzie o stanie Unii, 13 września 2017 r.

Skuteczna i humanitarna polityka powrotowa jest istotnym elementem kompleksowego podejścia UE do lepszego zarządzania migracją i ograniczania zachęt do migracji nieuregulowanej. Europa będzie nadal okazywać szczodrość i solidarność tym, którzy naprawdę potrzebują ochrony. Równie ważne dla dobrze funkcjonującego systemu azylowego jest jednak zwracanie osób, które nie uciekają przed wojną ani prześladowaniami i które nie mają prawa pobytu w UE, z pełnym poszanowaniem ich praw podstawowych. Skuteczna polityka powrotowa będzie przede wszystkim stanowić wyraźny sygnał zniechęcający do podejmowania niebezpiecznych i nielegalnych podróży do UE.

45,8 % skutecznych powrotów w 2016 r.

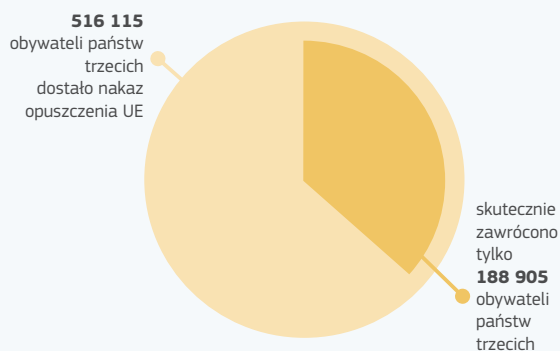

Nowe i surowsze przepisy w celu zwiększenia skuteczności polityki powrotowej UE

Ukierunkowany przegląd dyrektywy powrotowej UE:

w przyjętej w 2008 r. **dyrektywie powrotowej** ustanowiono wspólne, sprawiedliwe i przejrzyste normy i procedury powrotu obywateli państw trzecich bez prawa pobytu w UE. Nieefektywne i niespójne stosowanie dyrektywy przez państwa członkowskie wpływa na ogólną efektywność procedur powrotu w UE. Nowe przepisy pozwolą nam usunąć przeszkody i niespójności utrudniające skuteczne powroty. Pozwolą nam również przyspieszyć procedury powrotu, zapobiegać ucieczkom i nielegalnemu wtórnemu przemieszczaniu się osób ubiegających się o azyl oraz zwiększyć ogólny wskaźnik powrotów z UE, przy pełnym poszanowaniu praw podstawowych.

36,6 % skutecznych powrotów w 2017 r.

JASNE PROCEDURY

- Decyzje nakazujące powrót powinny być systematycznie wydawane równocześnie z decyzją o zakończeniu legalnego pobytu lub niezwłocznie po jej wydaniu, np. w przypadku wydania negatywnej decyzji azylowej lub wygaśnięcia wizy lub dokumentu pobytowego.

PRZYSPIESZONE PROCEDURY GRANICZNE

- Uprozczone procedury powrotu będą miały zastosowanie do osób, których wnioski o azyl zostały odrzucone w trakcie procedur granicznych, aby zapewnić szybkie przyjęcie i egzekwowanie decyzji nakazujących powrót na granicach zewnętrznych UE, w tym w ośrodkach kontroli.

LEPSZE MONITOROWANIE

- Każde państwo członkowskie będzie musiało ustanowić krajowy system zarządzania powrotami, aby zapewnić dostępność aktualnych informacji na temat tożsamości i sytuacji prawnej wszystkich osób, która mają zostać zawrócone.

BARDZIEJ EFEKTYWNE DOBROWOLNE POWROTY

- Państwa członkowskie powinny zwiększyć pomoc dla osób powracających, m.in. pomagać im w reintegracji w kraju pochodzenia.
- Państwa członkowskie będą również mogły skrócić wyznaczony termin dobrowolnego wyjazdu lub zdecydować o nieprzyznaniu możliwości dobrowolnego wyjazdu, aby zapobiegać ucieczkom lub reagować na ewentualne zagrożenia dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa narodowego.

ZAPOBIEGANIE NADUŻYCIOM

- Wprowadzone zostaną ściślejsze powiązania z procedurami azylowymi i z ujednoliconym harmonogramem odwołań od decyzji nakazujących powrót w przypadku osób ubiegających się o azyl, których wnioski zostały odrzucone i które muszą złożyć odwołanie od decyzji nakazującej powrót w terminie pięciu dni.
- Wprowadzony zostanie obowiązek współpracy w przypadku osób objętych procedurą powrotu, m.in. w związku z weryfikacją tożsamości i w celu uzyskania dokumentów podróży.

ZHARMONIZOWANE PRZEPISY DOTYCZĄCE ZATRZYMANIA

Aby faktycznie zagwarantować możliwość przeprowadzenia procedury powrotu do końca, konieczne jest skuteczniejsze dokonywanie zatrzymań tj.:

- wspólne kryteria określania ryzyka ucieczki;
- możliwość zatrzymania osób stanowiących zagrożenie dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa narodowego;
- określenie minimalnego okresu zatrzymania wynoszącego co najmniej 3 miesiące

SOLIDNA OCHRONA PRAW PODSTAWOWYCH

- Ochrona praw podstawowych migrantów w UE, w tym poszanowanie zasady non-refoulement, nie ulegnie zmianie. Dotyczy to również sytuacji, w których osoby, które mają zostać zawrócone, zostały umieszczone w ośrodku detencyjnym.

- Państwa członkowskie muszą w dalszym ciągu zapewniać poszanowanie zasady jednośi rodziny i zawsze brać pod uwagę dobro dziecka i szczególne potrzeby osób wymagających szczególnego traktowania. Przepisy również w dalszym ciągu zapewniają prawo do skutecznego środka odwoławczego od decyzji nakazującej powrót.

Kompleksowa polityka powrotowa UE

Proponowany dzisiaj przegląd dyrektywy powrotowej jest częścią wzmocnionych wysiłków na szczeblu UE, aby zwiększyć skuteczność powrotów. Działania te obejmują zwiększenie wsparcia udzielanego państwom członkowskim za pośrednictwem **Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej** oraz poprawę **współpracy z krajami pochodzenia** w zakresie przyjmowania z powrotem własnych obywateli, a także obejmują **wsparcie finansowe** z budżetu UE.

Zacieśniona współpraca z państwami trzecimi

Aby zwiększyć wskaźnik egzekwowania decyzji nakazujących powrót, UE zacieśnia współpracę z krajami pochodzenia migrantów o nieuregulowanym statusie, tak aby państwa te wypełniały swoje międzynarodowe zobowiązanie do przyjmowania z powrotem własnych obywateli przebywających nielegalnie w Europie. UE mobilizuje **wszystkie środki zachęty i nacisku** dostępne na szczeblu krajowym i unijnym, w tym skoordynowane środki w ramach polityki wizowej, w celu zacieśnienia współpracy w zakresie powrotów i readmisji. Zgodnie z **ramami partnerstwa w dziedzinie migracji** wprowadzonymi w 2016 r. Unia Europejska i jej państwa członkowskie wykorzystują w skoordynowany sposób wspólne środki zbiorowego wpływu, aby uzgodnić z państwami trzecimi zindywidualizowane podejście w celu wspólnego zarządzania migracją i dalszej poprawy współpracy w zakresie powrotów i readmisji. W ostatnich miesiącach poczyniono w tym zakresie znaczne postępy.

- UE zawarła **umowy o readmisji** z 17 państwami. Trwają negocjacje z kolejnymi sześcioma państwami: Białorusią, Nigerią, Tunezją, Chinami, Jordanią i Algierią.
- UE zintensyfikowała również działania na rzecz poprawy **praktycznej współpracy w dziedzinie readmisji** z państwami pochodzenia migrantów o nieuregulowanym statusie. Trwają prace z kilkoma kluczowymi krajami. Tylko w ciągu ostatnich dwóch lat osiągnięto porozumienie z sześcioma państwami (Afganistan, Gwinea, Bangladesz, Etiopia, Gambia, Wybrzeże Kości Słoniowej).

Wzmocnienie wsparcia ze strony Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej

Od momentu utworzenia Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej w październiku 2016 r. stała się ona **prawdziwym unijnym centrum powrotów**, które może skutecznie wspierać państwa członkowskie w zwracaniu osób, które nie mają prawa pobytu na terytorium UE. Komisja zaproponowała dzisiaj **dalsze wzmocnienie wspierającej roli Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej**, która będzie mogła od tej pory pomagać państwom członkowskim w przeprowadzaniu procedur powrotu, w tym w przygotowywaniu decyzji nakazujących powrót, w identyfikacji osób, które mają zostać zawrócone, oraz w uzyskiwaniu dokumentów podróży.

Jak dotąd tempo operacji powrotowych organizowanych przez agencję stale rosło. W 2017 r. zawrócono łącznie 14 884 osoby, a w okresie od stycznia do sierpnia 2018 r. operacje powrotowe objęły 8 966 osób.

Wsparcie finansowe z budżetu UE

Komisja udziela istotnego wsparcia finansowego państwom członkowskim przy realizowaniu skutecznych powrotów. Zgodnie z bieżącymi ramami finansowymi (2014–2020) na działania państw członkowskich w zakresie powrotów i readmisji przeznaczono już ponad 1 mld euro. Na kolejny okres 2021–2027 Komisja zaproponowała zwiększenie finansowania na wsparcie zarządzania migracjami o 51 proc., do kwoty 10,4 mld euro. Powroty będą jednym z głównych priorytetów finansowania. Ponadto **Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej** w pełni finansuje wsparcie, jakiego udziela państwom członkowskim w realizowaniu operacji powrotowych.

Osoby zawrócone w trakcie operacji prowadzonych przy wsparciu Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej

